

gaar. De mente, det vilde være i højeste Grad skæbnesvangert, og det har det jo ogsaa vist sig at være.

Det tredje Afsnit i Landmandsbankens Historie er Sammenbruddet, Katastrofen. Nu maa vi naturligvis ikke dømmes for haardt; vi vil sikkert alle sammen erkende, at i de Tider, vi har gennemlevet efter Krigen, er mange Forretninger kommet i meget store Vanskeligheder. Men naar vi ser, hvorledes Landmandsbanken er blevet ledet, er der vel heller ingen Tvivl om, at mange af de Transaktioner, der har fundet Sted, kan karakteriseres som økonomisk Vildskab. Der er mange, og dertil hører undertegnede, der med Indignation har set paa, hvorledes den ene lille Provinsbank efter den anden er kommet ind under den store Landmandsbanks Favntag. Der stod for et Par Dage siden i et københavnsk Dagblad en Artikel af Professor Birck. Jeg tror, han rammer det rigtige, naar han udtaler, at denne mægtige Virksomhed har været alt for stor i Forhold til vort lille Samfund, og at der deri kan ligge en Fare baade i Opgangs- og i Nedgangstider. I Opgangstider, fordi den favner alt for vidt og faar en trustlignende Karakter, og i Nedgangstider, naar der indtræder Vanskeligheder, fordi der saa rives saa forfærdelig mange med i Faldet. Man skulde tro, at der i alt Fald kan læres noget af det, der sker i disse Dage, og vi har vel Lov til at haabe, at det, man ser her, ikke vil gentage sig saa snart. Hvad angaar alle de mange Smaabanker, der er gaaet ind under Landmandsbanken, alle disse Filialer, som man har i Snesevis rundt omkring i Landet, vil jeg haabe, at det, der nu sker, vil føre til, at disse Filialer efterhaanden igen kan blive selvstændige. Alle disse smaa Banker og smaa Sparekasser har deres Mission paa den paagældende Egn, og det er meget uheldigt, hvis man vil drage dem alle ind under store Centraler her i Hovedstaden; thi derved drager man Pengene fra Provinsen ind i Hovedstaden, hvor de tidt sættes ind i ret tvivlsomme Foretagender.

Der stilles nu Forslag fra Regeringens Side om, at der skal iværksættes en Hjælpeaktion, at Staten med ca. 40 Mill. Kr. skal være Deltager i en Præferenceaktiekapital paa 100 Millioner. Man bør dog kunne gaa ud fra, at disse 40 Mill. Kr. ikke vil være tabt, naar man tænker paa, at baade Aktiekapitalen og Reservefonden, som Landmandsbanken har, først skal tabes. Der er foretaget Beregninger bl. a. fra Bankinspektørens Side, og af disse Bereg-

ninger viser det sig, at, saa vidt Bankinspektøren og de kyndige kan skønne, er der en Del af Aktiekapitalen i Behold. Fra mit Partis Side billiger vi fuldt ud dette Lovforslag, og vi kan gaa med til Bestemmelsen om Præferenceaktiekapitalen og om de 40 Mill. Kr., som Staten skal indskyde. Ligeledes finder vi det heldigt, at der i Lovforslagets § 1, 2det Stykke, findes en Bestemmelse om, at med Hensyn til de Laanetilskud, som Nationalbanken eventuelt kan blive nødt til at yde Landmandsbanken, i alt Fald i en Overgangstid, bliver Spørgsmaalet om, hvor vidt man kan gaa, afgjort ved Smaaraad mellem et Udvalg, hvori der sidder Repræsentanter for Rigsdagen, og Regeringen. Jeg tror, at det er heldigt baade for Rigsdagen og Regeringen, at denne Bestemmelse er sat ind. Den Plan, som den højtærede Handelsminister oprullede om, hvorledes der skulde gaas frem, naar denne Aktion er sat i Scene, med Hensyn til Opbyggelse af Reservefonden og Amortisation af Præferencekapitalen, kan jeg paa mit Partis Vegne fuldt ud billige. Naturligvis staar vi overfor en langvarig Proces, naar der er Tale om at oparbejde Landmandsbanken saaledes, at den ikke alene skal have Reserver, men efter at Aktiekapitalen antagelig er blevet nedskrevet ganske kolossalt, atter skal op paa en Aktiekapital af 60—70 Mill. Kr. — det var de Tal, den højtærede Handelsminister nævnte. Men jeg kan altsaa tilraade at vedtage det Lovforslag, som er fremsat af den højtærede Handelsminister.

Jeg kan ligeledes tilraade at vedtage det andet Lovforslag, der er fremsat og motiveret af den højtærede Justitsminister, og som gaar ud paa, at der skal nedsættes en Undersøgelseskommission bestaaende af indtil 3 Medlemmer. Jeg tror, at Tallet 3 er meget heldigt valgt, thi det maa være et lille mobilt Udvalg; dette hilser jeg altsaa med Tilfredshed. Det, som det kommer an paa her, er, at man faar Sagen undersøgt til Bunds, saa vidt som det overhovedet er menneskeligt muligt, og jeg tror, det har gjort et godt Indtryk rundt omkring i Landet, at Ministeriet har handlet saa resolut, at det allerede i Gaar besluttede, at der skal nedsættes en saadan Undersøgelseskommission, saa de eventuelle skyldige kan blive draget til Ansvar, og de Rygter, der naturligvis i stor Udstrækning gaar i denne Tid, enten slaas ned eller bekræftes.

Der er jo et Spørgsmaal, der melder sig i Forbindelse med det, vi nu staar i